

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd Alexandro Alexandriae episcopo extremum diem oppetete
Athanasius impulsu illius episcopatu eius aßumit, et narratio de eodẽ ab
ineute eius ætate, et quòd Antonio magno charus fuerit. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

tacitè & cum silentio tulisse, tamen quoniam absurdum erat, ut quæ essent nobis à calumniatoribus obiectata, iacere in silentio pateremur, id circo vobis significauimus, nos fidei decisioni cōsensisse atq; vi & notione verbi *ὁμοῶς* diligèter ponderata, paci nos totos addixisse, & nullū errorē secutos esse, sed tū quò ecclesiarū securitati prouidè cōsuleretur, ea, quæ in nostrā cogitationē venerant, vobis suggessisse, tū quò illos, qui nostro cōsilio & sententiā acquiescere deberent, certa persuasione confirmaremus, fidei illi subscripsisse. Anathemati autem Ario à concilio denunciato, non ob eam causam non subscripsisse, quòd fidem illam incusaremus, sed quòd diffideremus, eum eius generis hominem fuisse, qui erat accusatus præsertim cum ex illis, quæ priuatim ad nos ab eo tum per epistolas relata erant, tum per eius conciones coràm habitas declarata, pro certo essemus persuasi, ipsum longè alium esse. Quòd si sanctum concilium nostris verbis voluerit fidem adhibere, illa, quæ vestro iudicio decreta sunt, non contradicendo impugnare, sed consentientibus animis confirmare decreuimus, & hoc libello consensum illum roboramus: non huc inducti, quòd exilium grauius & iniquo animo ferimus, sed quòd libenter cupimus erroris vitare suspicionem. Nam si nos in vestrum conspectum venire permitatis, cōperietis nos vestris decretis omnino suffragaturos. Et quoniam vestræ reuerentiæ visum est, illum, qui istarum rerum reus agitur, humanitus excipere, ad vos accersere, est planè à ratione alienū, ut qui crimine tenetur implicatus, accersatur, illisq; quæ ei obiiciuntur, respondeat, nos autè reticendo nosmetipsos culpæ cōvincere videamur. Ne grauemini igitur, sicut vestrā decet reuerentiā quæ tam propensa semper ad misericordiā esse solet, sanctissimū nostrum imperatorē de nobis in memoriā redigere, nostra postulata illi exponere, & maturè ea, quæ sunt prudētiae vestræ cōsentanea, de nobis statuere. Hoc igitur cōstat Eusebiū & Theognidē tū resipuisse, tum suas ipsorū ecclesias recuperasse.

Quòd Alexandro Alexandriae episcopo extremum diem oppetente Athanasius impulsu illius episcopatū eius assumit, et narratio de eodē ab ineunte eius aetate, et quòd Antonio magno charus fuerit. CAP. XVI.

Eodem

Eodem tempore Alexander episcopus Alexandriae, cum iam de vita decessurus esset, suum in episcopatu successorem Athanasium reliquit, diuina quadam impulsione, mea quidem sententia, ad ei suffragandum inductus: siquidem ferunt illum cum conatus fuerat aufugere, inuitum ab Alexandro ad episcopatum illum capeendum compulsus fuisse. Cuius rei testis est Appollinarius Syrus, qui sic scribit. Neque postea a bello destitit impius, sed ut in initio aduersus beatum huius viri magistrum arma sumplerat, & iste non aliter atque filius patri, ei aduocatus aderat, ita post in hunc ipsum, ut primum in episcopatum successerat, impetum fecere. Qui tamen aufugerat, ne in illo gradu locaretur, diuinitus tamen denuo repertus est: quandoquidem diuinis quibusdam indiciis praesignificatum fuerat beato illi viro, qui episcopatum administrauerat, non alium, quam hunc eius successorem fore. Nam cum ex hac vita vocaretur, essetque iam morti vicinus, Athanasium, qui neutrum aderat, nominatim appellat. Atque ubi eius gentilis, qui forte aderat, cum nomen illud audiret, respondisset, obtulit ille, quasi eum non vocasset. Rursus vocat Athanasium, & quia hoc saepius fecisset, ille alter Athanasius, qui aderat deinceps silentio usus est. Si quidem ille, qui aberat significabat. Quod etiam beatus ipse Alexander more prophetae aperte indicauit, cum diceret: Athanasi, putas te posse effugere, non tamen effugies. Quibus verbis ostendit eum ad certamen vocatum esse. Haec de Athanasio scribit Apollinarius. Ceterum Ariani dicunt, quod Alexandro mortuo, quinquaginta quatuor episcopi, qui partibus Alexandri & Meletii fauebant, ex Thebaide & reliqua Aegypto in unum coacti, communicarunt inter se de episcopo creando, & dato iureiurando communibus suffragiis consenserunt de uno eligendo, qui ecclesiae Alexandriae gubernacula susciperet, sed septem eorum, violato iureiurando, contra omnium voluntatem clam Athanasium episcopum ordinasse, & propter eam causam multos tum ex populo, tum ex clericis Aegypti eius vitasse communionem. At tamen ipse equidem credo, hunc virum non sine prouidentia diuina ad episcopatum ascendisse, quippe tum qui ad dicendum, tum ad intelligendum, tum ad resistendum insidiis aduersariorum admodum idoneus esset: quale certe eius tempora in primis requirebant. Erat quidem ad ecclesiae negotia obeunda, & ad res sacras

SOZOMENI HISTOR.

tractandas aptissimus . Atq; ab ineunte ferè ætate eius generis fuit, vt suoapte ingenio ac natura doctrina imbutus videretur. Cui quidem, cum nondum pubesceret, istud euenisse memorant. Diem festum popularem & valde splendidem maximo hominum cætu quotannis Alexandrini eo die, quo Petrus ipsorum episcopus martyrio occubuit, adhuc etiam agunt. Quem diem cum Alexander quoque eorum antistes vnà celebraret, iamque sacra peregisset mysteria, fortè expectauit conuiuas, qui secum præderet. Cum solus esset, oculosque ad mare conuertisset, vidit longe ab se pueros in litore colludentes, & consuetudinem quodāmodo episcoporum & ecclesiæ ritus imitatione exprimètes. Vbi autem in illo imitationis genere nihil inesse animaduertit periculi, lætatus est spectaculo, & ex rebus in ludo gestis voluptatem cepit . At tandem cum arcana mysteria imitando adumbrare inciperent, animo conturbatus est. Atque accersitis quibusdam principibus ex clero viris, pueros digito demonstrat: pueros comprehendendi, & ad se adduci iubet . Percontatur ab illis de genere ludi, quibus verbis, quibusve actionibus in eo vsi sint. Illi primò metu perterriti, dicere noluerunt, Ac cum quærèdo instaret Alexander, indicarunt Athanasium episcopum & principem ludi fuisse, puerosque quosdā nòdum initiatos mysterijs, ab illo baptizatos esse: à quibus Alexander accuratè sciscitatur, quid sacerdos & episcopus ludi ipsis dixerit feceritve, & quid ipsi vel respondissent, vel ab eo didicissent . Postremò vbi Alexander comperit vniuersum ordinem ac ritum ecclesiasticum ab illis exquisitè seruatum, consilio sacerdotum, quos circa se habebat, approbavit baptismum, & pueros semel in animorum simplicitate diuina gratia imbutos, rebaptizandos non censuit, sed cæteris mysterijs, quæ solis sacerdotibus fas erat obire, in illis expleuit. Athanasium autem & cæteros pueros, qui partes presbyterorum & diaconorum inter ludendum egissent, parentibus tradiderunt, Deo teste, ad ecclesiæ ministeria educandos, vt in eo munere vitam transigerent, quod imitatione adumbrassent . Haud ita diu post, Alexander Athanasium & conuictorem suum & scribam constituit . Itaque præclarè educatus, & cum in grammaticorum, tum in rhetorū scholis accuratè institutus,

cum

cum iam vir esse inciperet, ante quàm erat creatus episcopus, his, qui cum ipso in colloquium fortè veniret, se sapientem & disertum virum probavit. Vt autem Alexander obiit mortem, Athanasius, què suum reliquerat successorè, indies in maiore gloria esse cœpit, quæ cū suis ipsius virtutibus, tum testimonio Magni Antonij monachi cōfirmata est. Nam cum Antonius eius causa accersitus esset, venit in vrbes, & ad ecclesias accedens, his, quæ Athanasius de deo sentiebat, suffragatus est: denique in omnibus rebus sibi amicum habuit, & eius aduersarios atque inimicos detestatus est.

Quòd Ariani & Meletiani Athanasium celebrem fecerunt, & de Eusebii apud Athanasium sollicitatione, vt Arium susciperet, & q̄ pro ceteris omnibus Eusebius Paphili & Eustathius Antiochia episcopus de voce consubstantialis summum inter se certamen iniierunt.

CAP. XVII.

Porro Ariani & Meletiani nomen Athanasii maximè illustre reddiderunt, qui tamen infidias illi tendere nunquam desistebant, tamè nullam aliquando causam ad eum capiendum repperire visi sunt. Primum igitur Eusebius per literas illius animum tentare aggreditur, velit ne Arianos in ecclesiam recipere. Quòd si renuat, verbis grauius minatur se illum malè multaturum. Vbi verò Athanasius eius nequiquam cesserit sententiæ, sed constanter asseuerarit eos, qui res nouas contra veritatè inuenissent, & ob eà causam essent à concilio Nicæno abdicati, minime recipiendos esse, Eusebius toto animo cōnitebatur, vt imperator ipse Arium recipiendum curaret, & ei reuertèdi potestate faceret, verū quemadmodū hæ res cōfectæ sunt, dicam equidè haud ita multò post. Illo tēpore episcopi de integro cœpere inter se, dum verbum $\delta\mu\omicron\delta\sigma\iota\omicron\mu$ nimis curiose expèdere laborât, magnopere discordare. Nā pars illos, qui hoc verbū apparèt, loqui blasphemiam putauerūt, vtpote filium essentiæ expertè opinantes, & cū Montano & Sabelio sentiètes: pars rursus eos, qui contra sentirèt, velut Gen-
tiles